

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 29/10 97 om det nordiske samarbejde

(Redegørelse nr. R 2).

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jelved):

Det er som bekendt i år 600 år siden, de nordiske lande i Kalmar for første gang indtrådte i et formaliseret samarbejde. På trods af navnet: Kalmar-unionen, var der også dengang tale om et mellemstatsligt samarbejde, omend det be- segledes i en unionstraktat.

Samarbejdet i Kalmar-unionen mellem to riger Danmark/Norge og Sverige/Finland er nu 600 år senere blevet til et udstrakt og vidt- forgrenet netværk af kontakter mellem fem nationalstater på alle niveauer – fra folkesko- lens udvekslingsprogrammer med skoler i nor- diske venskabsbyer, over det frivillige arbejde i foreninger og organisationer, til det formelle og uformelle samarbejde mellem parlamenter og regeringer.

Det siger sig selv, at et så langvarigt samar- bejde nødvendigvis må reformere sig med jæv- ne mellemrum for at opretholde sin vitalitet og livskraft. Og Sveriges og Finlands indtræden i EU i 1995 var en naturlig anledning.

Vi måtte spørge os selv, om der fortsat var behov for det nordiske samarbejde, og hvis ja, måtte vi overveje, hvad vi ville med det.

I første omgang førte disse overvejelser til en omfattende omstrukturering af det formaliserede arbejde i Nordisk Råd og Nordisk Minister- råd, som jeg tidligere på dette sted har redegjort for. Samarbejdet finder nu sted inden for 3 såkaldte søjler: det traditionelle nordiske sam- arbejde, Norden og EU, samt Norden og Nær- områderne. Reformerne skulle sikre en snævre- re fokusering, en bedre prioritering af opgaver- ne og dermed større effektivitet.

Jeg finder, at vi er et godt stykke på vej til at nå dette mål. Men arbejdet er ikke afsluttet end- nu.

Reformarbejdet videreføres nu i Nordisk Ministerråds Sekretariat. Under den danske generalsekretær Søren Christensens ledelse er der iværksat et omfattende analysearbejde, der

har til formål at fremlægge forslag til reorgani- sering og etablering af de nødvendige admini- strative værktøjer, som kan medvirke til at styr- ke effektiviteten og sikre kvaliteten i arbejdet. Strategigennemgangen forventes afsluttet inden udgangen af 1997.

Flytningen af Nordisk Råds præsidiasekreta- riat sidste år til St. Strandstræde har resulteret i et tættere samarbejde mellem de to sekretariater og ført til en bedre udnyttelse af ressourcerne.

For institutionernes vedkommende, hvoraf 13 ud af ca. 50 er – eller er i færd med – at blive nedlagt, forestår der nu omfattende ændringer, således at effektiviteten styrkes, og det sikres, at der lægges vægt på »Nordisk Nytte« kriteriet – både i institutionerne selv og i deres projekter.

I Nordisk Råd har man nu tilpasset arbejdet til 3-søjle konceptet. Det samme gælder for ministerrådsbudgettet, hvor man for første gang finder fordelingen på de tre søjler afspej- let. Nu mangler vi kun Ministerrådet. Men jeg kan forsikre, at der bliver arbejdet på sagen.

De institutionelle justeringer er således mere eller mindre på plads. Vi er derfor nået til den måske mere væsentlige opgave: substansen. Det er nu – inden for de nu fastlagte rammer – at det nordiske samarbejde skal vise sin eksistens- berettigelse. Jeg er selv ikke i tvivl om, at det forløbne år tydeligt har vist behovet for vor indsats, selvom det er nødvendigt at sætte pri- oriteringer for indsatsen – hvad jeg kommer til- bage til om lidt. Begrebet »nordisk nytte« har et indhold!

Budgettet har imidlertid for andet år i træk måttet tåle nedskæringer efter svensk ønske. Det lykkedes dog at begrænse det oprindelige krav, og budgettet for 1998 er på 695,9 mio – en nedskæring på ca. 7 mio. DDK eller ca. 1% i for- hold til budgettet for 1997. Det danske bidrag udgør fortsat ca. 25%.

På trods af de to sidste års budgetnedskærin- ger, er det stadig min opfattelse, at det er muligt at videreføre arbejdet på et forsvarligt grund- lag. Det siger sig selv, at et dynamisk nordisk samarbejde kræver velovervejede prioriterin- ger. Derfor bør vi overveje sammen at gennem- føre en større principiel drøftelse af, hvordan vi vil prioritere de overordnede linier i det nordi- ske samarbejde i fremtiden.

Det interne nordiske samarbejde lægger fortsat beslag på langt størstedelen af budgettet, nem- lig 75%, medens de to andre søjler, Europa og